

Pamięć społeczna miasta – jej liderzy i odbiorcy

Współczesne Społeczeństwo Polskie wobec Przeszłości

Łukasz Skoczylas

Pamięć społeczna
miasta – jej liderzy
i odbiorcy

Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2014

Seria Współczesne Społeczeństwo Polskie wobec Przeszłości
tom VIII

Redaktor naukowy serii: prof. dr hab. *Andrzej Szpociński*

Recenzent: prof. dr hab. *Andrzej Szpociński*

Redaktor prowadząca: *Anna Raciborska*

Redakcja i korekta: *Anna Kaniewska*

Projekt okładki: *Marta Kurczewska*

Copyright © 2014

by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ISBN 978-83-7383-728-7

Projekt został sfinansowany ze środków
Narodowego Centrum Nauki przyznanych na podstawie
decyzji numer DEC-2011/03/N/HS6/01906
Publikacja powstała w Instytucie Socjologii
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 826 59 21, 22 828 95 63, 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii, Warszawa

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
I. Pamięć społeczna	11
1. Liderzy i odbiorcy pamięci	13
2. Pamięć i historia	20
3. Nośniki pamięci społecznej	25
3.1. Materialne nośniki pamięci	27
3.2. Geneza i funkcje implantów pamięci społecznej w przestrzeni miejskiej	34
3.3. Wąska i szeroka definicja implantu pamięci społecznej	46
3.4. Implanty pamięci w przestrzeni miejskiej	52
4. Nośniki i implanty w przestrzeni miejskiej Poznania	62
4.1. Obiekty Dzielnicy Cesarskiej w Poznaniu jako nośniki pamięci społecznej	63
4.2. Zamek Królewski w Poznaniu jako implant pamięci społecznej	75
4.3. Obiekty Dzielnicy Cesarskiej i Zamek Królewski w świadomości mieszkańców Poznania	81
5. Pamięć społeczna miasta Poznania jako przedmiot badań socjologicznych	83
5.1. Cel badań i problemy badawcze	85
5.2. Wywiady pogłębione	86
5.3. Zogniskowane wywiady grupowe	87
5.4. Analiza zawartości	88
5.5. Podsumowanie	90

II. Liderzy pamięci społecznej	92
6. Twórcy implantu	92
6.1. Motywacje twórców implantu pamięci	92
6.2. Stosunek twórców Zamku Królewskiego w Poznaniu do innych implantów pamięci w przestrzeni miejskiej . . .	109
6.3. Podsumowanie	117
7. Przeciwnicy implantu	120
7.1. Motywacje przeciwników implantu pamięci	120
7.2. Przeciwnicy Zamku Królewskiego w Poznaniu a inne implanty w przestrzeni miejskiej	140
7.3. Podsumowanie	150
8. Profesjonaliści	152
8.1. Profesjonaliści o Zamku Królewskim i innych implantach pamięci w przestrzeni miejskiej Poznania	153
8.2. Profesjonaliści o Dzielnicy Cesarskiej	170
8.3. Podsumowanie	173
9. Zarządcy nośników pamięci społecznej	175
9.1. Zarządcy zabytkowych budynków Dzielnicy Cesarskiej w Poznaniu a nośniki pamięci społecznej	177
9.2. Zarządcy zabytkowych budynków Dzielnicy Cesarskiej w Poznaniu o wprowadzaniu do niej nowych obiektów	186
9.3. Podsumowanie	198
III. Odbiorcy pamięci społecznej	202
10. Osoby pracujące w budynkach-nośnikach pamięci społecznej	202
10.1. Osoby pracujące w Dzielnicy Cesarskiej o nośnikach pamięci społecznej	203
10.2. Osoby pracujące w Dzielnicy Cesarskiej o wprowadzaniu do niej nowych obiektów	210
10.3. Podsumowanie	220
11. Mieszkańcy Poznania jako odbiorcy pamięci społecznej . . .	224
11.1. Od/budowa Zamku Królewskiego	224
11.2. Inne implanty	234
11.3. Zamek Cesarski	242
11.4. Podsumowanie	245
12. Forum i strony internetowe o Zamku Królewskim w Poznaniu	249

12.1. Zamek Królewski w Poznaniu na forum internetowym	249
12.2. Zamek Królewski na portalu Facebook	256
12.3. Podsumowanie	258
IV. Wnioski	261
13. Podsumowanie badań empirycznych	261
14. Refleksje teoretyczne	273
Bibliografia	281